

Saksframlegg

Dato: 12.11.2020
Saksnummer: 20/39797-1
Deres ref.: Deres ref

Planlagt behandling i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Votering:
Utvalg for miljø og utbygging		25.11.2020	

Forslag til ny lokal hjorteviltforskrift for Stavanger

Forslag til vedtak:

Forslag til ny lokal forskrift om forvaltning av hjortevilt i Stavanger sendes på høring til kommunedelsutvalg og aktuelle organisasjoner og lag med frist for svar 15. januar 2021.

Sammendrag

Saken gjelder et høringsforslag til ny lokal hjorteviltforskrift for Stavanger kommune. Gjennom lokal forskrift setter kommunen et minsteareal for tildeling av fellingsløyver til ordinær jakt. Minsteareal er fastsatt i egen lokal forskrift. Forslaget skal sendes på høring innen endelig behandling og vedtak.

Kommunen har hovedansvar for forvaltning av elg, hjort og rådyr, og bestandene skal reguleres gjennom ordinær jakt. Forvaltning av hjortevilt er regulert av hjorteviltforskriften, og kommunen fastsetter en egen lokal forskrift som regulerer minstearealet for fellingstillatelser. Fellingstillatelser for elg, hjort og rådyr tildeles etter areal pr vald. Et vald har et godkjent areal, og antall fellingstillatelser beregnes ved å dele valdarealet på minstearealet for vedkommende art.

Stavanger kommune har tre arter av hjortevilt, rådyr, hjort og elg. Disse tre artene har en ulik utbredelse i Stavanger kommune. Rådyr finnes over hele kommunen. Hjort finnes på de største øyene, men ikke på fastlandet. Elg har hatt fast stamme på Ombo, men nå har den ikke lengre reproduserende familiegrupper.

Hjorteviltbestandene er ulikt fordelt over den nye kommunen, og direktøren anbefaler en differensiert forvaltning med fellingsløyver som er tilpasset tettheten i de ulike delene av kommunen. Det nye forslaget til forskrift har ulike krav til minsteareal avhengig av art og geografi.

Forslag til ny lokal hjorteviltforskrift for Stavanger

Bakgrunn for saken

Hjorteviltbestandene reguleres gjennom jakt, og kommunen tildeler fellingsløyver til grunneier eller grunneierlag ut fra hvor stort areal disse har innenfor sitt vald. Minsteareal er fastsatt i egen lokal forskrift, og dette bestemmer hvor mange løyver de ulike valdene får tildelt. I dag har Stavanger tre forskrifter, en fra hver de tidligere kommunene Stavanger, Finnøy og Rennesøy. Nå skal de tre lokale forskriftene samordnes og slås sammen til en felles, men differensiert lokal forskrift.

Kommunen har forvaltningsansvar for hjortevilt. Et forslag til ny forskrift ble behandlet av Fellesnemnda for nye Stavanger 20. mai 2019. Forslag til ny forskrift ble ikke sendt på høring, da vi så det var behov for dialog med lokale viltlag innen utsending. Dette er nå gjennomført, og forslaget fremmes for ny behandling før utsending på høring.

Fakta

Stavanger kommune har tre arter av hjortevilt. Dette er artene rådyr, hjort og elg. Disse tre artene har en ulik fordeling og tetthet i kommunen. Rådyr finnes over hele den nye kommunen. Hjort finnes på de største øyene, men har ikke fast tilhold på fastlandet. Elg har tidligere hatt fast stamme på Ombo, men arten er nå mer sporadisk observert på øya. Færre elger på Ombo henger trolig sammen med en generell bestandsnedgang av elg i Rogaland ellers.

Hjort og rådyrbestandene innenfor hele Stavanger kommune oppleves å være i vekst. Dette er en generell trend i hele Europa, og sees på som en følge av endret landbruksdrift og endret klima. Vinterne er jevnt over mildere enn tidligere med mindre snø, og dette gir høy overlevelse. Videre er det færre husdyr på utmarksbeitene og landskapet er i en gjengroingsfase. Dette lager svært gode beiter for særlig hjort og rådyr.

For å forebygge konflikter som trafikkpåkjørslar og skadebeiting på landbruket, er det viktig at jaktuttaket følger bestandsveksten. Dersom bestandene blir for store, kan det være vanskelig å redusere etterpå. På den annen side kan man enkelt redusere uttaket om beskatningen har vært for stor, og bestanden vil da øke igjen.

Kommunen har hovedansvaret for forvaltning av elg, hjort og rådyr, og bestandene skal reguleres gjennom ordinær jakt. Forvaltning av hjortevilt er regulert av *forskrift om forvaltning av hjortevilt* (hjorteviltforskriften). Kommunen skal kort fortalt ivareta bestandene på en bærekraftig måte og forebygge uakseptable skader på samfunnsinteresser. Videre har kommunen ansvar for å ivareta jaktrettshavernes rettigheter og rettssikkerhet.

Elg, hjort og rådyr er en del av vårt naturmangfold. Observasjoner av ville hjortedyr er i seg selv et privilegium, som gir store opplevelser for allmennheten. Videre er utleie av jakt en inntektskilde for flere grunneiere, da særlig utleie av elg- og hjortejakt har høy betalingsvilje.

Påkjørslar av hjortevilt innebærer stor trafikkfare, lidelser for dyrene og påfører samfunnet store utgifter. I områder med høy trafikk tetthet og mye påkjørslar legger dette viktige føringer for forvaltningen.

Jaktuttaket reguleres gjennom tildeling av fellingstillatelser, og antall fellingstillatelser reguleres av minstearealet.

Hjorteviltforskriften definerer minsteareal på følgende måte:

1. Størrelsen på det tellende arealet som normalt skal ligge til grunn for hver fellingstillatelse

2. Arealstørrelsen på det minste sammenhengende området som offentlig myndighet kan godkjenne som et vald.

Tabellen nedenfor viser gjeldende minsteareal for hjortevilt hos de tre kommunene før kommunesammenslåing:

Kommune	Rådyr	Hjort	Elg
Tidligere Rennesøy kommune	500 daa	1 500 daa	-
Tidligere Finnøy kommune	300 daa	Ombo: 1 000 daa Ellers: 1 500 daa	8 000 daa
Tidligere Stavanger kommune	50 daa	-	-

Tidligere Rennesøy og Stavanger har ikke åpning for jakt på elg, og i tidligere Stavanger har det ikke vært åpnet for jakt på hjort.

Rådyr – fordeling og tetthet:

Rådyr finnes over hele kommunen, men med en ujevn fordeling. Fastlands-Stavanger er en storby med tett rådyrbestand som har hatt store utfordringer med trafikkpåkjørslar. Arten lever i flere områder som ikke egner seg for rådyr, med tidvis mye påkjørslar som resultat. Her har kommunen tatt et aktivt grep for å redusere bestanden av rådyr de siste 5 årene, med sterkt redusert antall påkjørslar som resultat. På øyene er rådyrstammen med noen unntak ganske tett. Rennesøy har en litt ujevnt fordelt bestand, mens Åmøy og Askje har tett bestand. Her er det også mye påkjørslar, og det er tildelt ekstra løyver i årets jakt for å redusere påkjørslene. Sør-Talgje og Sjernerøyane er også kjent for å ha en svært tett bestand, men her er det mindre trafikk og færre påkjørslar.

Hjort – fordeling og tetthet:

Arten finnes i faste bestander over hele kommunen, unntatt i fastlandsdelen av Stavanger hvor arten kun opptrer sporadisk. Hjorten er flink til å svømme mellom øyene, men øystrukturen gjør at bestandene er noe oppdelt. Man har derfor en delvis oppdelt hjorteviltbestand med forskjellig tetthet på de ulike øyene.

På Rennesøy og Mosterøy er det faste bestander og utfordringer med trafikkpåkjørslar av hjort langs E39. Hjorten er store dyr som kan gi store skader ved trafikkpåkjørslar. Potensialet for personskade er høy. Her er det etablert et viltlag med egen treårsplan for jaktuttaket av hjort som er godkjent av kommunen.

Ombo har trolig den tetteste hjortebestanden i kommunen med beiteskader i flere områder. På Ombo er det også et viltlag med egen treårsplan for jaktuttaket av hjort godkjent av kommunen. Her felles de fleste dyrene i kommunen.

På Finnøy ble det for første gang åpnet for ordinær jakt i 2020, da hjorten også har etablert seg her. På Fogn har det vært hjortejakt i flere år, men nå virker stammen liten her.

Administrasjonen har jevnlig kontakt med viltlagene for å utveksle erfaringer og diskutere ulike problemstillinger.

Elg

Det er kun på Ombo at elgen har fast tilhold innenfor kommunen. Tidligere var det egne reproduserende familiegrupper av elg på Ombo, men det har ikke vært reproduserende elg på øya de siste årene. For resterende deler kommunen forekommer elg kun som streifdyr, og det er ikke adgang til ordinær jakt på denne.

Utforming av ny felles forskrift for Stavanger kommune

Hovedregelen er ett minsteareal per kommune for hver art. Miljødirektoratets veileder *Forskrift om forvaltning av hjortevilt med kommentarer* åpner imidlertid for at det fastsettes forskjellige minsteareal i ulike deler av en kommune dersom det er vesentlig forskjell på beitegrunnlag, bestandstetthet eller skadepress. Dette er absolutt relevant for vår kommune, siden dette gir oss mulighet til en differensiert forvaltning som fanger opp de ulike utfordringene i kommunen. Dette vil legges til grunn i rådmannens anbefalinger til ny felles forskrift.

Vurdering

Ny forskrift bør ta utgangspunkt i eksisterende forskrifter og bygge på de erfaringene man har høstet av disse. På grunn kommunen sin varierte struktur og ulik dyretetthet bør ny forskrift skille geografisk på minsteareal ut fra bestandstettheter.

Rådyr:

Fastlandsdelen av kommunen har i mange år hatt et lite minsteareal på rådyr (50 daa pr løyve). Et så lite minsteareal er brukt for å kunne holde bestanden under kontroll. Store deler av kommunen kan ikke jaktes på, og da må man ha en høy avskyting i de jaktbare arealene. Dette har fungert godt, og direktøren anbefaler at dette blir videreført.

I de øvrige deler av kommunen ser man at rådyrene har forskjellig tetthet mellom øyene. I flere områder burde fellingene vært høyere for å hindre påkjørsler. Direktøren mener at man bør ha et felles minsteareal for alle øyene, og foreslår å sette minstearealet til 300 daa på alle øyene. Erfaringsvis er det et svært lavt uttak av rådyr på flere av øyene til tross for høy tetthet av rådyr. Jakttrykket kunne med fordel vært høyere for å redusere tetthetene. Rådyr har et stort reproduksjonspotensial, og det er kun et fåtall øyer det finnes rev som tar mye dyr. Dyrene har derfor ikke naturlig predasjon på et flertall av øyene. Høy dyretetthet fører til dårlig kondisjon på dyrene.

Hjort:

Hjorten har en relativt lik fordeling i kommunen, unntatt på fastlandet og på Ombo. Det foreslås derfor å opprettholde dagens minsteareal lik 1500 daa i hele kommunen, unntatt Ombo hvor bestanden er svært høy og i vekst. Det anbefales derfor et mindre minsteareal på Ombo for å begrense veksten i bestanden. Direktøren anbefaler derfor 800 daa pr løyve for å stimulere til et høyere uttak på selve Ombo.

Elg:

Minsteareal for elg foreslås opprettholdt som i dag med 8000 daa. Dette vi i praksis kun gjelde Ombo. Her stanser grunneierlaget elgjakten når det er lite dyr.

Rådmannen foreslår at følgende minsteareal sendes ut på høring:

	Rådyr	Hjort	Elg
Fastlandet	50 daa	1500 daa	8000 daa
Øyene unntatt Ombo	300 daa		
Ombo		800 daa	

Et forslag til ny lokal forskrift følger som vedlegg til denne saken.

Konklusjon

Direktøren anbefaler at forslag til ny lokal forskrift om hjortevelt i Stavanger sendes ut på høring med frist for svar 15. januar 2021.

Leidulf Skjørestad
direktør Bymiljø og utbygging

Torgeir E Sørensen
park- og veisjef

Vegard Ankarstrand
saksbehandler

Vedlegg: Utkast til forskrift

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.